

أولاً : النصوص العبرية

1- **שליחות האיסלאם** : הקהל שאליו פנה הנביא מוחמד עליו התפילה והשלום, היה קהל של עובדי אלילים, של סוחרי העיר מכה שהיו שקועים בהבלי העולם. לפיכך, הנבואות הראשונות של מוחמד עליו התפילה והשלום בעיר מכה עוסקות בנושאים של קץ העולם ואימת יום הדין. הוא הביא להם בשורה על קץ העולם ועל יום הדין, בשורה המלווה בתיאורים ציוריים רבים המופיעים בקוראן והכוללים בין השאר גם את מוראות הגיהנום אשר נועדו לרשעים, ואת תענוגות גן העדן אשר נועדו לצדיקים. לאחר מכן עבר גם לתיאורים על ההשגחה העליונה והרעיון שכל מעשיו של האדם נרשמים ושכל אדם מקבל, בסופו של דבר, את גמולו. מוטיב נלווה לכך הוא תיאור גדולת אלוהים וייחודו, בניגוד לאפסותם של האלילים, שאותם עבדו בני העיר מכה. בשורה דתית זאת עמדה בניגוד מוחלט למחשבה של תקופת ה"ג'אהיליה", תקופת הבערות הדתית הפרי-איסלאמית. על כך יש להוסיף שבמסגרת אותה בשורה הטיף הנביא מוחמד עליו התפילה והשלום גם לקיום מצוות אחדות, כגון התפילה והצדקה. ודווקא שתי מצוות אלה לא התאימו כלל למחשבתם של ערביי ה"ג'אהיליה", וביחוד לתחושת החופש שלהם, שהרי בתפילה מביע האדם את כניעתו לכוח עליון ובצדקה הוא צריך לוותר על הונו. בהתחלה הפנו אנשי מכה האשמות קשות נגדו. ראשית, הטילו ספק בסמכותו לבוא ולהטיף להם; מלבד זאת טענו שהוא בודה דברים מלבן, שהוא מביא סיפורי קדמונים זרים לרוחם של הערבים, או ש"הג'ין" אחז בו וכיוצא באלה האשמות. מאמיניו היו מעטים מאוד. התנגדותם של בני מכה לא הרתיעה את הנביא מוחמד עליו התפילה והשלום מלהמשיך להפיץ את בשורתו.

ترجمة النص

رسالة الإسلام : كان القوم الذين توجه إليهم النبي محمد ﷺ من عباد الأوثان ، ومن تجار مدينة مكة الذين كانوا غارقين في عبث الدنيا . لذلك كانت آيات الوحي الأولى لمحمد ﷺ في مدينة مكة حول موضوعات نهاية العالم ورهبة يوم الدين . وقد أخبرهم بنهاية العالم وبيوم الدين ، وهذا الإخبار مصحوباً بأوصاف تصويرية عديدة وردت في القرآن ، وتحدثت على سبيل المثال عن أهوال جهنم التي أعدت للأشرار ، وأنعم الجنة التي أعدت للمتقين . وبعد ذلك انتقل لوصف العناية الإلهية ، وفكرة تسجيل أعمال كل إنسان ، وأن كل إنسان سيلقى جزاءه في نهاية الأمر . وهناك عنصر آخر مصاحب لذلك وهو وصف عظمة الله واختلافه عن البشر ، وذلك على عكس عدمية الأوثان التي كان أهل مكة يعبدونها . هذه الرسالة الدينية كانت على العكس تماماً من فكر العصر الجاهلي ، وهو عصر الجهل الديني ماقبل الإسلام . أضف إلى ذلك أنه في إطار تلك الرسالة دعا النبي محمد ﷺ إلى أداء الفرائض ، مثل الصلاة والزكاة . وهاتان الفريضتان بالتحديد لاتناسبان فكر العصر الجاهلي ، وخصوصاً إحساسهم بالحرية ، حيث أن الإنسان في الصلاة يعلن خضوعه لقوة عليا وفي الزكاة يجب أن يتنازل عن بعض ماله . في البداية وجه أهل مكة الاتهامات له . بدايةً تشككوا في صلاحيته لوعظهم ، هذا فضلاً عن زعمهم بأنه يختلق أموراً من عنده ، وأنه يأتي لهم بقصص غريبة عن العرب ، وأنه قد أصابه مس من الجن ، وما إلى ذلك من الاتهامات . وكان عدد الذين آمنوا به آنذاك قليلاً جداً . ولم تردع معارضة أهل مكة النبي محمد ﷺ عن مواصلة نشر دعوته .

ملاحظات على النص :

- ١ . كلمة (שליחות) تعني " مهمة - مأمورية - رسالة - بعثة" ، و تأتي في النص هنا بمعنى "رسالة" ومنها (שליח) بمعنى "رسول" .
- ٢ . لاتذكر المصادر العبرية عبارة (עליו התפילה והשלום) أي عليه الصلاة والسلام ؛ بل تستخدم أحياناً عند ترجمتها لبعض النصوص العربية عبارة (עליו השלום) أي عليه السلام .
- ٣ . (עובדי אלילים) تعني "عباد الأوثان - عباد الأصنام" .
- ٤ . (הבלי העולם) تعني "عبث الدنيا" .
- ٥ . (הוא הביא להם בשורה על) ترجمناها "أخبرهم بـ" .

٦. (יום הדין) تأتي بنفس المعنى العربى وهو "يوم الدين".
٧. (נועדו ל) ترجمناها "أعدت لـ" لأننا أخذنا فى اعتبارنا أننا نتحدث عن "الأهوال".
٨. (ייחודו) ترجمناها "اختلافه عن البشر"، والمعنى الحرفى "تميزه".
٩. استخدم الكاتب بعض الكلمات العربية بنفس لفظها، ثم أورد المعنى العبرى المقابل مثل (ג'אהיליה) أى "جاهلية"، وبعد ذلك جاء بالمعنى العبرى المقابل وهو (הבערות הדתית) أى "الجهل الدينى". وهذا النهج متبع كثيراً فى النصوص الإسلامية المكتوبة بالعبرية.
١٠. (קיום מצוות אחדות) تعنى "أداء بعض الفرائض".
١١. (התפילה והצדקה) تعنى "الصلاة والزكاة".
١٢. (שהרי) تعنى "حيث أن".
١٣. الفعل (ותר) بمعنى "تخلى - تنازل" يتعدى بحرف (ל). .
١٤. الفعل (הטיל ספק) يعنى "تشكك".
١٥. عبارة (הג'יץ אחז בו) ترجمناها "أصابه مس من الجن".
١٦. الفعل (הרתיע) يتعدى بحرف (מן).

2- בשנת 616 הגיעו מים עד נפש. הנביא מוחמד, עליו התפילה והשלום, שלח באופן זמני קבוצה ממאמיניו לאתיופיה (חבש), אך הוא עצמו אزر אומץ ונשאר בעיר מכה. למרות הרדיפות המשיך להטיף במכה ובעיר הסמוכה לה, טאיף. הישועה באה לו בשנת 622, כאשר היגר לעיר אל-מדינה. תושבי העיר ית'רב שהיא אל-מדינה, באו אל הכעבה לקיים את טקסי העלייה לרגל האליליים. הם התקשרו עם מוחמד, עליו התפילה והשלום, והזמינו אותו לשמש בורר בסכסוכים הקשים ביניהם. מוחמד, עליו התפילה והשלום, נענה להזמנה, ועבר עם אותם מאמינים לאל-מדינה. בעיר זו ישבו יחדיו שני שבטים ערביים, הידועים בשמותיהם אוס וח'זרג', ושלושה שבטים יהודיים (קינוקאע, נד'יר וקוריט'ה). הנביא מוחמד, עליו התפילה והשלום, הפך להיות המנהיג של העיר אל-מדינה. המאפיין את תקופת

שליחותו באל-מדינה הוא שבנוסף להיותו מנהיג דתי הוא הפך כאן גם למנהיג מדיני. הנהגתו המדינית באה לידי ביטוי בצורות שונות. חשוב ביותר הוא המסמך הנקרא בערבית "עהד אל-אומה" כלומר - "חוזה האומה". המסמך נועד לארגן את החיים מחדש. לא נוכל להיכנס לפרטיו של אותו מסמך, אך מעניינת התבונה הפוליטית של המנהיג המצטייר מתוכו. הנביא מוחמד, עליו התפילה והשלום, בא אל העיר אל-מדינה עם קבוצה של מהגרים שהיו כבר מאמיניו ("המהגרים"), שם הצטרפו אליהם ("התומכים"), אך נותרה גם קבוצה שלא האמינה בו. אבל כולם יחדיו, כל הערבים, נחשבים במסמך זה לקבוצה אחת ואחידה.

المفردات

أرسل بشكل مؤقت	שלח באופן זמני
تجرأ - تجاسر	אזר אומץ
بالرغم من الملاحظات	למרות הרדיפות
واصل دعوته في مكة	המשיך להטיף במכה
جاءه الفرج - تحقق له الخلاص	הישועה באה לו
هاجر إلى المدينة	היגר לעיר אל-מדינה
أداء شعائر الحج	לקיים את טקסי העלייה לרגל
حكماً في النزاعات الشديدة بينهم	בורר בסכסוכים הקשים ביניהם
قبل الدعوة	נענה להזמנה
عاشت قبيلتان عربيتان سوياً	ישבו יחדיו שני שבטים ערביים
أصبح زعيماً	הפך להיות המנהיג
الذي يميز فترة رسالته	המאפיין את תקופת שליחותו
ظهرت من خلال أشكال مختلفة	באה לידי ביטוי בצורות שונות
الوثيقة المسماه بالعربية	המסמך הנקרא בערבית
إعادة تنظيم الحياة	לארגן את החיים מחדש
لن نستطيع الخوض في تفاصيل	לא נוכל להיכנס לפרטיו
حكمة الزعيم السياسية	התבונה הפוליטית של המנהיג
انضم إليهم "الأنصار"	שם הצטרפו אליהם "התומכים"

بيد أن هناك مجموعة ظلت
لكنهم جميعاً
يعتبرون في هذه الوثيقة
مجموعة واحدة متناسقة

אך נותרה גם קבוצה
אבל כולם יחדיו
נחשבים במסמך זה
קבוצה אחת ואחידה

ملاحظات على النص :

- ١ . عبارة (הגיעו מים עד נפש) هي إحدى العبارات المسكوكة التي تعنى "بلغ السيل الزبي" أو "فاض الكيل" .
- ٢ . الفعل (אזר) يعنى "حزم - شد الحزام - عصب" ، لكن مركب (אזר אומץ) يعنى "تجاسر - تشجع" .
- ٣ . (המשיך להטיף במכה) ترجمناها "واصل دعوته في مכה" ، ومعناها الحرفى "واصل الوعظ في مכה" ، حيث أن الترجمة الأولى أنسب لسياق النص .
- ٤ . تفرق اللغة العبرية بين الفعل (היגר) الذى يعنى "هاجر" لأى مكان فى العالم ، والفعل (עלה) الذى يعنى "هاجر" لإسرائيل لما للفعل الثانى من دلالة على العلو السمو ، وهو بالطبع توظيف سياسى صهيونى للأفعال العبرية .
- ٥ . الفعل (קיים) فى جملة (קיים את טקסי העלייה לרגל) ترجمناه بمعنى "أدى" ، أى "أدى شعائر الحج" ، و (העלייה לרגل) تعنى "الحج" .
- ٦ . الفعل (הפך להיות) يعنى "أصبح" .
- ٧ . مركب (בא לידי ביטוי) يعنى "ظهر - تم التعبير عنه" .
- ٨ . الفعل (ארגן מחדש) يعنى "أعاد تنظيم" ، وكلمة (מחדש) تأتى دائماً للتعبير عن تكرار الفعل .
- ٩ . ترجمنا (התומכים) "الأتصار" ، وهى الترجمة الواردة فى عدد من الكتب العبرية .

3- כיוון שהקוראן אינו ספר היסטוריה, אין בו כרוניקה של המאורעות המלחמתיים, אלא רמזים להם בלבד. בסורה 8, למשל, נרמזת מלחמת בדר הגדולה שנערכה בשנת 624 נגד שיירה של בני מכה, שעברה בסמוך לעיר אל-מדינה. המוטיב הבולט בקטעים הקוראנים המדברים על מלחמה זו הוא המוטיב של "מעטים נגד רבים". בני אל-מדינה שנלחמו בבני מכה היו מעטים, כלומר, המאמינים היו המעטים ואילו المرجع الأساسى فى الترجمة من العبرية وإليها

עובדי האלילים המכאים היו הרבים, ובכל זאת הצליחו המוסלמים המעטים לנצח את בני מכה. בסורה זאת יש הדים נוספים מאותה מלחמה כמו, למשל, עניין חלוקת השלל הרב שנלקח בקרב ואשר צריך היה לקבוע דינים לחלוקתו. הוא הדין לגבי מלחמה מפורסמת נוספת, היא מלחמת אוחד, שנערכה בשנת 625. הדין מצויים בסורה 3. מלחמה זאת הסתיימה באבידות רבות למוסלמים. לפיכך אנו מוצאים בסורה עידוד ללוחמים, ובאותו הקשר יש גם קביעות חשובות ביחס למלחמת מצווה. למשל, פסוק 263 באותה סורה אומר: "ואל תחשבו את הנופלים במלחמת אלוהים למתים, לא! כי חיים הם". וכך גם התפרשו הדברים מאוחר יותר: כל הנופל חלל במלחמת מצווה מגיע הישר לגן העדן. גם למלחמות עם היהודים יש רמזים בקוראן, למשל בסורה 59, בפסוקים 2-6, המצדיקים את מעשי הנביא מוחמד נגד היהודים - בפקודת אלוהים לו. נוסף לכל אלה אנו מוצאים בקוראן בתקופה זאת גם חקיקה הקשורה לנושאים שונים - כגון: דיני אישות, דיני מלחמה, איסורים על מנהגים מתקופת ה"ג'אהיליה", כמו משחקי מזל, איסור מאכלים מסוימים ושתיית יין, וכן דיני מוסר שונים. החקיקה הזאת שבקוראן משמשת יסוד לספרות הלכה עניפה שהתפתחה מאוחר יותר באיסלאם

المفردات

نظراً لأن القرآن ليس كتاباً تاريخياً

ترتيباً زمنياً للأحداث

أشير إلى غزوة بدر

فئة قليلة ضد فئة كثيرة

حاربوا أهل مكة

انتصر على أهل مكة

هناك أصداء في هذه الصورة

توزيع الغنائم

كان من الواجب وضع أحكام

כיוון שהקוראן אינו ספר

היסטוריה

כרוניקה של המאורעות

נרמזת מלחמת بدر

מעטים נגד רבים

נלחמו בבני מכה

נצח את בני מכה

בסורה זאת יש הדים

חלוקת השלל

צריך היה לקבוע דינים

והוּ נִפְסַּת הַחֵקֵם בַּנִּסְבֵּי ל־	הוא הדין לגבי
תִּזְהַר אֲדָוָהָּאּ בַּאִּתְּ הַשּׁוּרָה הַשְּׁלִישִׁתָּה	הדיה מצויים בסורה 3
בַּאִּתְּ הַשּׁוּרָה הַשְּׁלִישִׁתָּה תִּשְׁבֵּעַ לַמַּחַרְבִּיִּם	בסורה עידוד ללוחמים
הַיְהוּד	מלחמת המצווה
הַאִיָּה 263 בַּאִּתְּ הַשּׁוּרָה	פסוק 263 באותה סורה
וּלְתַחֲסִיבֵי הַזֵּינִי קְטִלוּ	ואל תחשבו את הנופלים
בַּאִּתְּ הַשּׁוּרָה הַשְּׁלִישִׁתָּה לַמַּחַרְבִּיִּם	במלחמת אלוהים למתים
בַּאִּתְּ הַשּׁוּרָה הַשְּׁלִישִׁתָּה לַמַּחַרְבִּיִּם	לא! כי חיים הם
וְהַכֵּזָּה תִּמְסַּר זֶלֶק	וכך גם התפרשו הדברים
כָּל מִן יָמוּת שְׁהִידָאּ בַּאִּתְּ הַיְהוּד	כל הנופל חלל במלחמת מצווה
יִדְחַל חַנָּה עֵדֵן מִבְּשִׁירָה	מגיע הישר לגן העדן
תִּבְרַר אֲפַעַל הַנְּבִי	המצדיקים את מעשי הנביא
תִּשְׂרִיעַ מִרְתַּבֵּט בַּמּוּזוּעַת מִחְתַּלְפָּה	חקיקה הקשורה לנושאים שונים
אֲחֻוֹל שְׁחִישִׁיָּה	דיני אישות
אֲחֻקַּם הַקְּתַל	דיני מלחמה
תַּחְרִים עַדַּת הַיְהוּדִיָּה	איסורים על מנהגים מתקופת
לַעֲבַד הַמִּיִּסַּר	ה"ג'אהיליה
תַּחְרִים אֲנוּוַע מַעִינָה מִן הָאֲכָל	משחקי מזל
שִׁרְבַּת הַחֵמֶר	איסור מאכלים מסוימים
אֲחֻקַּם אֲחֻלַּקִּיָּה מִחְתַּלְפָּה	שתיית יין
אֲסַּס לְכַתְּבַּת הַפִּקְה	דיני מוסר שונים
	יסוד לספרות הלכה

מִלְּחַמַּת עַל הַנִּסְבֵּי :

1. (כיוון ש) תעני "כיח אנ - נִזְרָא לָאן " .
2. (כרוניקה של המאורעות) תעני "תְּרִתִּיבָא זִמְנִיָּא לְאַחְדַּת " .
3. אִסְתַּחַדַּם הַזֶּה הַנִּסְבֵּי כְּמַתָּה (סורה) לְאַיְשָׁרָה אֶלִּי הַשּׁוּרָה הַקְּרַאֲנִיָּה , וְהֵנַּק מִסַּדֵּר עִבְרִיָּה אֲחֻרִּי תִּסְתַּחַדַּם כְּמַתָּה (פִּרְשָׁה) לְדַלַּתָּה עַל הַנִּסְבֵּי הַמַּעֲנִי .
4. כְּמַתָּה (מִלְּחַמַּת) יָבֵאָה בַּאִּתְּ הַנִּסְבֵּי לְתַחֲמַל מַעֲנִי "גְּזוּוָּה" .
5. בַּאִּתְּ תִּרְגַּמְתָּה לְעִבְרַתָּה (מַעֲטִים נִגַּד רַבִּים) אֲתִרְנָה אִסְתַּחַדַּם הַאֲלַפָּאֵת הַקְּרַאֲנִיָּה " חַנָּה קְלִילָה זַד חַנָּה כְּתִירָה" .

٦. كلمة (דינים) تعنى أحكامًا فقهية أو شرعية .
٧. كلمة (שלל) تعنى "غنائم الحرب" .
٨. عبارة (הוא הדין לגבי) تعنى "نفس الحكم ينطبق على" .
٩. عبارة (באותו הקשר) تعنى "فى نفس السياق" .
١٠. جملة (כל הנופל חלל במלחמת מצווה) تعنى "כל من يموت شهيدًا فى الجهاد" . والواقع أن ترجمة الفعل "استشهد" فى العبرية هى (נפל חלל) ، والجهاد فى العبرية يعنى (מלחמת המצווה) ، وأحيانًا يكتبونها عريية بحروف عبرية (ג'האד) .
١١. عبارة (במלחמת אלוהים) تعنى فى هذا النص "فى سبيل الله" .
١٢. كلمة (ספרות) تعنى "مجموع ماكتب فى مجال معين" ، وعندما نقول (לספרות הלכה) فإن هذا يعنى "كتب الفقه" .

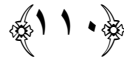
تدريبات - תרגילים

ترجم את הטקסטים הבאים לערבית :

בית אומיה, בית אב חשוב בשבט קורייש שבחצי האי ערב, שבטו של מוחמד הנביא עליו התפלה והשלום. הח'ליף השלישי, עות'מאן אבן עפאן, נבחר מקרב בני אומיה; אחרי שנרצח ב-656 החלה מלחמת האחים הראשונה באסלאם. בן דודו מועאווייה אבן אבו סופיאן, שהיה נציב סוריה, תבע לנקום את דמו ונלחם בח'ליף הרביעי, עלי אבן אבו טאלב. לאחר שנרצח עלי ב-661 היה מועאווייה לח'ליף. את הח'ליפות העביר בירושה לבנו יזיד ה-1, וכך הקים את השושלת הראשונה באסלאם; בירתה היתה דמשק. ב-683 מת הח'ליף השלישי לבית אומיה, מועאווייה ה-2, ולאחר מלחמת אחים עקובה מדם נגד פלג אחר של שבט קורייש ושבטים אחרים, תפס את הח'ליפות בן ענף אחר של בית אומיה, המרוואנים. צאצאיו המשיכו להיות ח'ליפים עד שבית עבאס הביס ב-750 את מרוואן אבן מוחמד (744-750). בספרד המשיך בית אומיה לשלוט עד 1031. עוד ח'ליפים חשובים שנמנו עם בני

השושלת היו עבד אל-מלך אבן מרוואן (685-705) והישאם אבן עבד אל-מלך (724-743). הח'ליפים לבית אומיה כבשו חבלי ארץ רבים, ובימיהם הגיעה האימפריה המוסלמית לשיא גודלה - מהודו דרך ערבות אסיה, קווקז, צפון אפריקה ואיים רבים בים התיכון, עד לספרד ולדרום צרפת. הם ניהלו מלחמות רבות נגד הביזנטים וצרו כמה פעמים על קושטא בירת ביזנטיון, אך לא הצליחו להכניעה. בימי הח'ליפים מבית אומיה חל פילוג גדול באסלאם, בין הסונה לשיעה, על רקע המאבק בדבר חוקיות שלטונם של הח'ליפים. השיעים, תומכי עלי אבן אבו טאלב, טענו שרק לו ולצאצאיו הזכות לשלוט. השיעים מרדו פעמים מספר בבית אומיה, אך ללא הצלחה. המרד שתוצאותיו היו החמורות ביותר פרץ ב-680, כאשר נהרג בנו הצעיר של עלי ונכדו של מוחמד, אל-חוסיין, בכרבלא שבעירק.

מכה : עיר במערב ערב הסעודית. העיר הקדושה ביותר למוסלמים; משמשת מוקד של עלייה לרגל, ואליה פונים המוסלמים בשעת תפילתם. סגורה בפני לא-מוסלמים. במרכז מסגד הכעבה (אל-חראם), וסמוך לו מעיין קדוש ושמו זמזם, שהמסורת מייחסת לו סגולות ריפוי, ושוק גדול. כלכלת העיר מושתתת על מסחר ושירותים לעולי הרגל. כ-630,000 תושבים (1991). בתקופת העלייה לרגל (חאג') קולטת העיר עד 2,000,000 צליינים. בתקופה הרומאית והביזנטית היתה תחנת סחר חשובה. מוחמד, יליד העיר, ייסד בה את דת האסלאם. ב-622 נמלט ממנה למדינה וב-630 שב וכבש אותה, טיהר את הכעבה, שעד אז היתה מוקד של עבודת אלילים, ועשה את מתחמה למסגד. בימי בית אומיה ירדה מגדולתה. ב-1517 כבשו אותה העות'מאנים. ב-1916 מרד השריף של מכה, חוסיין בן עלי, בעות'מאנים, ושלט בה עד שכבש אותה אבן סעוד (1924).

חמש מצוות-היסוד באיסלאם

האיסלאם הוא דת הלכה. פירוש הדבר כי כדי להיות מוסלם, לא די בקבלת עיקרי אמונה מסוימים - כמו ייחוד האל, שליחותו של מוחמד, מקורו השמימי של הקוראן, יום הדין, גן העדן והגהינום וכיו"ב, אלא יש לקיים מערכת מסועפת של מצוות הנוגעת בכל פרט בחייו של המאמין. מתוך מערכת הלכתית זו, הועלו חמש מצוות לדרגה של מצוות-יסוד - עמודי התווך של האיסלאם. מצוות אלו הן: "שהאדה" - העדות, כלומר החובה להצהיר על דבקות בעיקרי האמונה הבסיסיים של האיסלאם; "צלאת" - תפילה, "זכאת" - צדקה, "צום" - צום, ו"חגג" - העלייה לרגל למכה, ולאתרים מקודשים סביבה. כולן מצוות שבין האדם למקום וכולן מצוות המוטלות על כל יחיד, גבר ואשה כאחד - להבדיל ממצוות אחרות בהלכה המוסלמית, שקיומן בידי חלק מן העדה פוטר את שאר המאמינים מלקיימן ("פרד' כפאיה"). קיום כהלכה של מצוות-היסוד הוא אבן בוחן לכל מוסלם. מי שאינו מקיימן במודע, במכוון, וללא הצדקה - אינו יכול להימנות עם קהל המוסלמים. חמש המצוות כקבוצה מיוחדת מתוך כלל המצוות באיסלאם - אינן באות לידי ביטוי בקוראן. כל מצוות-היסוד אמנם נזכרות בו אך לא כחטיבה אחת, אלא במפוזר, בפרקי קוראן שונים. רק בספרות ה"חדית", המסורת שבעל-פה שמייחסת לנביא מוחמד עליו התפלה והשלום, רק בה מוצאים את כנויין הכללי "ארכאן אל-איסלאם" (עמודי התווך של האיסלאם). בספרות החדית ובספרות ההלכה עובדו גם פרטי המצוות הללו, על פי היסודות שהונחו בקוראן. יש לזכור, שאין מלחמת הקודש - מלחמת המצווה, "ג'האד" - נמנית עם "ארכאן אל-איסלאם". למרות חשיבותה לא זכתה מצווה זאת למעמד של מצוות-יסוד. היא נמנית על אותן מצוות שקיומן על-ידי קבוצת מאמינים פוטר את השאר מלקיים אותן. מלחמת מצווה אינה חובה אישית, החלה על כל פרט ופרט, אלא כאשר ארץ מוסלמית נתונה בסכנה. האיסלאם רואה במלחמת המצווה יסוד חשוב ללא ספק.

المفردات

الإسلام هودين تشريع	האיסלאם הוא דת הלכה
قبول أسس إيمانية معينة	קבלת עיקרי אמונה מסוימים
وحدانية الله	ייחוד האל
بعثة النبي محمد ﷺ	שליחותו של הנביא מוחמד
مصدر القرآن السماوى	מקורו השמימי של הקוראן
مجموعة متشعبة من الفروض	מערכת מסועפת של מצוות
فروض أساسية - أركان	מצוות-יסוד - עמודי התווך
الشهادة ، الصلاة ، الزكاة ، الصوم	העדות, תפילה, צדקה, צום,
الحج	העליה לרגל
فرائض مكلف بها كل فرد	מצוות המוטלות על כל יחיד
ليس كوحدة (مجموعة) واحدة	לא כחטיבה אחת
رجل أو امرأة على حد سواء	גבר ואשה כאחד
يسقط أداؤها عن بقية المؤمنين	פוטר את שאר המאמינים
في كتب "الحديث"	מלקיימן
الشريعة الشفهية	בספרות ה"חדית"
وضعت التفاصيل الدقيقة لهذه الفروض	המסורת שבעל-פה
الأسس التي وضعت في القرآن	עובדו פרטי המצוות הללו
تعتبر ضمن أركان الإسلام	היסודות שהונחו בקוראן
عندما يتعرض بلد إسلامي للخطر	נמנית עם "ארכאן-אל-איסלאם
الإسلام يعتبر الجهاد	כש ארץ מוסלמית נתונה בסכנה
أساس هام بدون شك	האיסלאם רואה במלחמת המצווה
	יסוד חשוב ללא ספק

ملاحظات على النص :

١. كلمة (הלכה) تعنى فى المجال الإسلامى "فقه . تشريع " .
٢. جملة (כדי להיות מוסלם, לא די בקבלת עיקרי אמונה מסוימים) היא جملة شرط (משפט תנאי) فعل الشرط فيها هو (להיות) وجواب الشرط (לא די בקבלה) وفصلنا بين شطريها بالفاصلة (פסיק) .

٣. الأداة (يش) إذا جاءت قبل الفعل تعنى "يجب" ، ولا بد أن يأتي الفعل بعدها فى صيغة المصدر اللامى .
٤. المركب (العلة אותה לדרגה) يعنى "رفع شأنها" .
٥. عبارة (عمودي التوוך של האיסלאם) تعنى "أركان الإسلام" .
٦. كلمة (كأحد) تعنى "على حدٍ سواء" .
٧. جملة (اينن באות לידי ביטוי בקוראן) تعنى "لم يتم التعبير عنها فى القرآن" ، حيث أن (בא לידי ביטוי) تعنى "تم التعبير عنه" .
٨. الفعل (נמנה על) يعنى "كان فى عداد - احتسب ضمن - اعتبر من بين" .

5- המוזיאון לאמנות האסלאם נפתח בירושלים בשנת 1974. מייסד המוזיאון רצה לעורר בקהל התעניינות במורשת התרבות של עמי האסלאם, ולעודד הערכה והבנה להישגיהם התרבותיים. למבקרים במוזיאון מצפה מסע מרתק אל תרבות של למעלה מאלף שנה, המסע עוקב אחר התפתחות אמנות האסלאם מראשיתה ועד לסוף המאה ה-19 לספירה הנוצרית בכל ארצות האסלאם. במוזיאון לאמנות האסלאם מוזמן המבקר לצאת למסע מרתק בין תשע גלריות הסדורות בסדר כרונולוגי (לפי שנים), ומציגות שכיות חמדה מאמנותה ומאומנותה של הציוויליזציה האסלאמית המפוארת: מהתקופה הקדומה ועד סוף המאה ה-19, מדרום מזרח אירופה ועד הודו, מבגדאד ועד לסמרקאנד, ומכל אזור המזרח התיכון. המוסלמים הם שהרחיבו את הקליגרפיה (הכתיבה התמה) לאמנות מופשטת, הפכו את השימוש באריחים לתעשייה שלמה, הם היו אמני הקרמיקה הגדולים מכולם, וחישלו את הברזל לפלדה - עובדה שהביאה לניצחון מוחץ של המוסלמים על הצלבנים ששלטו אז בירושלים. אמנות האסלאם היא בעיקר אמנות החפצים השימושיים והיום-יומיים. זו אינה אמנות דתית אלא אמנות שנוצרה מתוך מניעים דתיים. החפצים עשויים מחומרים פשוטים, ברוח השקפת העולם הדתית המצדדת בצניעות המידות. כשביקשו המוסלמים בכל זאת לפאר את אמנותם, הם הזהיבו את האמייל, גילפו

בשנהב, בעצם, בעץ, בירקן ובכדולח, שיבצו אכנים טובות, חוטי זהב וכסף בכלי המתכת ובאריגים, ועיטרו בבוהק מתכתי את כלי החרס והזכוכית.

בגלריה מיוחדת במוזיאון מוצגים מיטב השטיחים האסלאמיים הקלסיים, מהקווקז, איראן, טורקיה והודו. השטיחים, הארוגים ביד, מעוטרים בדגמים גאומטרים ופיגורטיביים ועשויים מצמר צבוע באמצעים טבעיים, או ממשי, המקנה לשכבת השיער העליונה זוהר מיוחד. ניתן להתפעל מתצוגה חדשה של חדר נשק מרהיב הכולל אוספי חרבות, פגיונות, קסדות ושאר חלקי שריון מכל ארצות האסלאם. בתערוכה - יצירות אמנות בתחום מדידת הזמן: שעוני זהב, שעונים מוזיקליים, שעוני אוטומט, שעונים מעוטרים, שעוני שולחן, שעוני מדף, שעוני מגדל, שעוני עששית ועוד ועוד. בתערוכה זו מוצג גם סרטון וידאו המעניק הסבר מעמיק ונרחב על התערוכה.

المفردات

متحف الفن الإسلامي	המוזיאון לאמנות האסלאם
تراث الحضارة الإسلامية	מורשת התרבות האסלאם
الإجازات الحضارية	ההישגים התרבותיים
حضارة تزيد عن ألف عام	תרבות של למעלה מאלף שנה
تعرض التحف والنقائس	מציג שכיות חמדה
الحضارة الإسلامية الباهرة	הציוויליזציה האסלאמית המפוארת
توسعوا في فن الخط	הרחיבו את הקליגרפיה
كانوا أكبر فنانيين للخزف	היו אמני הקרמיקה הגדולים
الأشياء المفيدة	החפצים השימושיים
الذي أدى إلى انتصار ساحق	שהביא לניצחון מוחץ
ليس فناً دينياً	אינה אמנות דתית
انطلاقاً من دوافع دينية	מתוך מניעים דתיים
الرؤية الدينية	השקפת העולם הדתית
التي تؤيد التواضع الخلقى	המצדדת בצניעות המידות

طلوا مادة المينا بالذهب	הזהיבו את האמייל
نحتوا العاج والعظم والخشب	גילפו בשנהב, בעצם, בעץ
رصعوا الأحجار الكريمة	שיבצו אבנים טובות
الأواني المعدنية والنسيج	כלי המתכת והאריגים
الأواني الفخارية والزجاجية	כלי החרס והזכוכית
فى صالة خاصة بالمتحف	בגלריה מיוחדת במוזיאון
أفخر السجاجيد الإسلامية	מיטב השטיחים האסלאמיים
السجاجيد المشغولة باليد	השטיחים הארוגים ביד
أشكال هندسية تصويرية	דגמים גאומטרים ופיגורטיבים
صوف مصبوغ بوسائل طبيعية	צמר צבוע באמצעים טבעיים
يضى على طبقة الشعر العليا	המקנה לשכבת השיער העליונה
بريقاً خاصاً	זוהר מיוחד
مجموعة من السيوف والخناجر	אוספי חרבות, פגיונות
الخوذات وبقية قطع الدروع	קסדות ושאר חלקי שריון
فنون فى مجال قياس الزمن	אמנות בתחום מדידת הזמן
ساعات تعمل بالنفط	שעוני עששית
يعرض فيلم فيديو	מוצג סרטון וידאו

ملاحظات على النص:

١. (עורר התעניינות) تعنى " أثار شغف " .
٢. جملة (למבקרים במוזיאון מצפה מסע מרתק) فيها تقديم وتأخير ؛ حيث بدأت بالمفعول به ، ثم الفعل فالفاعل . وبعد إعادة ترتيبها تكون ترجمتها " رحلة ممتعة بانتظار زائرى المتحف .
٣. مركب (שכיות חמדה) يعنى " تحف ونفائس " وهو يحتوى على كلمتين بنفس المعنى تقريباً لكن عند إضافة الأولى للثانية يعطى المركب المعنى الذى أشرنا إليه بعاليه .
٤. كلمة (קליגרפיה) تعنى " فن الخط ، ويقصد بذلك فن الخط العربى طبعاً .
٥. الفعل (חישל) يعنى "قولب - صب فى قالب" ، وبذلك تكون ترجمة جملة (חישלון את הברזל לפלדה) هى " جعلوا الحديد قوالب من الصلب " .
٦. عبارة (מתוך מניעים דתיים) تعنى " انطلاقاً من دوافع دينية " .

٧. جملة (השקפת העולם הדתית המצודת בצניעות המידות) ترجمتها هي "الرؤية الدينية التي تنادى بالتواضع الأخلاقي".
٨. الفعل (גילף) يتعدى بحرف (כ) ويعنى "حفر فى - نحت فى"، ونلاحظ فى الجملة تكرار الحرف الذى يتعدى به الفعل مع تكرار المفعول به.
٩. جملة (שיבצו אבנים טובות, חוטי זהב וכסף בכלי המתכת ובאריגים) تختلف فى ترتيبها عن ترجمتها حيث أن ترجمتها هي "رصعوا الأواني المعدنية والأسجة بالأحجار الكريمة والخيوط الذهبية والفضية".
١٠. صيغة (עשוי מ) هي صيغة اسم مفعول من الفعل (עשה) وهى تعنى "مصنوع من".

6- מקומה של התפילה בחיי המוסלמי

התפילה באיסלאם, "צלאת", היא תפילה ממוסדת וקבועה. מועדיה קבועים, נוסחה קבועה, תנועותיה קבועות, מצוות מסוימות קבועות וקשורות בה (כגון - טהרה) וזאת בהבדל מן התפילה האישית הספונטנית, המוכרת בתרבויות דתיות רבות וגם באיסלאם. אנחנו נעסוק ב"צלאת" ונבחין בה שני סוגים: האחד - התפילה היומית, השנייה - התפילה בציבור במועדים מיוחדים, כמו תפילת יום שישי ותפילת החגים. בעוד שבקוראן מוזכרות שתיים ויותר מאוחר שלוש תפילות יומיות בלבד, הרי במסורת שבעל-פה באיסלאם נקבע המספר של חמש תפילות ביום, והוא המחייב את המוסלמים. כל מוסלם מתפלל, אם כן, מדי יום תפילת בוקר, תפילת צהריים, תפילת מנחה, תפילת מעריב ותפילת לילה. ניתן לקיים כל אחת מן התפילות היומיות בכל מקום שאין בו חשש טומאה, אם כי עדיף לקיימן בציבור ובמסגד. הטקסט של התפילה כולל נוסחאות קצרות כמו "אללה אכבר", אללה הוא הגדול ביותר, העדות וה"סורה" הקצרה, הפותחת את הקוראן - "סורת אל-פאתחה". כיוון שהטקסט קצר, חוזר המתפלל בכל תפילה מספר פעמים על אותן נוסחאות בלווית אותן תנועות. כל מחזור כזה של אמירות ותנועות נקרא "רכעה" (מלשון - כריעה). ההלכה קובעת

כמה "רכעות" של חובה יש לקיים בכל תפילה מתפילות היום, ועליהן אפשר להוסיף רכעות של רשות. אופיה של התפילה המוסלמית, הטקסט הקצר והפשוט, והחשיבות שנודעת לתנועות - נועדו להדגיש את אפסות האדם ואת כניעתו המוחלטת לאל, באמצעות קיום מדויק של מערכת צווים ודינים. בסוף התפילה רשאי המוסלם לשטח לפני אלוהיו גם בקשות אישיות, באמצעות תפילת רשות אישית.

المفردات

מקומה של התפילה בחיי המוסלמי	مكانة الصلاة في حياة المسلم
מועדיה קבועים, נוסחה קבועה	مواعيدها ثابتة ، وصيغتها ثابتة
מצוות מסוימות קשורות בה כגון - טהרה	فرائض عديدة مرتبطة بها مثل - الوضوء
התפילה האישית הספונטנית	الصلاة الشخصية النافلة
התפילה בציבור במועדים מיוחדים	صلاة الجماعة في مناسبات خاصة
תפילת יום שישי	صلاة الجمعة
תפילת בוקר, תפילת צהריים	صلاة الصبح ، صلاة الظهر
תפילת מנחה, תפילת מעריב	صلاة العصر ، صلاة المغرب
תפילת לילה	صلاة العشاء
בכל מקום שאין בו חשש טומאה	في أي مكان لا يخشى من نجاسته
עדיף לקיימן בציבור ובמסגד	من الأفضل إقامتها في جماعة بالمسجد
כיוון שהטקסט קצר	نظراً لأن النص قصير
נקרא "רכעה"	يسمى ركعة
כמה "רכעות" של חובה	كم عدد الركعات المفروضة
רכעות של רשות	ركعات تطوعية (نافلة)
להדגיש את אפסות האדם	التأكيد على تواضع الإنسان
כניעתו המוחלטת לאל	خضوعه المطلق للاله
קיום מערכת צווים ודינים	أداء مجموعة من الأوامر والأحكام
רשאי המוסלם לשטח לפני אלוהיו גם בקשות אישיות	من حق المسلم أن يتضرع إلى إلهه بطلبات شخصية

ملاحظات على النص :

1. تستخدم اللغة العبرية لفظتي (טהרה - רחיצה) للتعبير عن الوضوء ، ويأتي الفعل منهما (הטהר- התרחץ) أي "توضأ" .
2. (בהבדל מן) تعني "بخلاف" .
3. كلمة (ספונטנית) تعني " عفوى - تلقائى - ذاتى " ولكن عندما نقول (התפילה הספונטנית) فإننا نعني بها بالطبع " صلاة النافلة " .
4. الفعل (נעסוק ב) يعنى " سنتناول " .
5. (אם כן) تعنى " إذا " .
6. (אם כי) تعنى " مع أن " .
7. الفعل (חוזר על) يعنى " يكرر " .

تدريبات - תרגילים

התפילה בציבור בימי שישי ובחגים נערכת במסגד המרכזי לשכונה, ("אל-מסג'ד אל-ג'אמיע") בדרך כלל במעמד המתפללים המהווים מניין. (הכוונה לגברים, אם כי נשים רשאיות להשתתף בתפילה, בעזרה נפרדת). היא נבדלת מן התפילה היומית בכך שיש בה שתי "רכעות" ודרשה - "ח'וטבה", שנישאת בימי ו' לפני התפילה ובחגים אחריה - על-ידי הדרשן ("ח'טיב"). הדרשה כוללת הטפה בעניינים דתיים ולפעמים גם בענייני דיומא, וברכות לנביא, לציבור המאמינים. היא אמצעי ללכד את השורה המוסלמית. התפילה בציבור ביום ו' היא תפילת חובה, כמו התפילה האישית היומית, אך בניגוד לשאר התפילות בציבור - כמו תפילות החגים - שנשארו בגדר תפילת רשות רצויה. התפילה בציבור בצהרי יום ו', היא בלבד הנותנת צביון מיוחד ליום הזה שנקרא בערבית "יום אל-ג'ומעה" - יום ההתכנסות. יום ו' אינו יום שבתון או יום מנוחה. בקוראן נאמר: "המאמינים, כאשר ייקראו לתפילה (כלומר - כאשר ה"מואד'ין" יקרא למאמינים לבוא למסגד)

ביום הקהל (יום "אלג'ומעה), ואצתם אל זכר אלוהים (כלומר - מהרו לתפילה להזכיר את שם אלוהים) וזנחתם את המשא המתן. זה טוב לכם, אם יודעים אתם. ובכלות התפילה ונפוצותם בארץ, וביקשתם חסד אלוהים" (כלומר - התפזרו איש-איש בחיפוש אחר מחייתו, פרנסתו - סורה 62, פסוקים 9-10, בתרגומו של י. י. ריבלין).

המסגד

המסגד הוא בית התפילה המוסלמי – בערבית "מסג'יד", כלומר – בית סגידה, בית תפילה. במסגד המוסלמים מתפללים בציבור ושומעים דרשות ביום שישי – היום הקדוש למוסלמים. בשעת התפילה פונים המתפללים לכיוון העיר מֶכָּה, העיר הקדושה ביותר לאסלאם. המסגד משמש גם לצרכים קהילתיים שונים. לרוב המסגדים כיפה וצריח הקרוי "מינָרֶט". במסגד אין בדרך-כלל שום רהיט, ואין בו ציורים או פסלים בגלל האיסור של הדת המוסלמית לתאר דמויות. קירות המסגד מעוטרים על-פי רוב בקישוטים גיאומטריים ובכתובות בערבית. שלושת המסגדים הקדושים ביותר לאסלאם נמצאים – לפי סדר קדושתם – בערים מכה, מדינה וירושלים.

ثانياً : النصوص العربية

- ١ - قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : « بني الإسلام على خمس : شهادة أن لا إله إلا الله ، وأن محمداً رسول الله ، وإقام الصلاة ، وإيتاء الزكاة وصوم رمضان ، وحج البيت » .
- ٢ - عن أنس بن مالك - رضي الله عنه - عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : « لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه » .
- ٣ - عن جابر بن عبد الله الأنصاري - رضي الله عنهما - أن رجلاً سأل رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فقال : « أرأيت إذا صليت المكتوبات ، وصمت رمضان ، وأحللت الحلال ، وحرمت الحرام ، ولم أزد على ذلك شيئاً ، أدخل الجنة؟ قال : نعم » .
- ٤ - عن أبي هريرة - رضي الله عنه - أن رسول الله (صلى) قال : « من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليقل خيراً أو ليصمت ، ومن كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليحسن إلى جاره ، ومن كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه » .
- ٥ - عن أبي ذر جندب بن جنادة - رضي الله عنه - عن رسول الله - صلى الله عليه وسلم - قال : « اتق الله حيثما كنت ، وأتبع السيئة الحسنة تمحها ، وخلق الناس بخلق حسن » .

ترجمة النصوص :

- 1- שליח אללה עליו התפילה והשלום אמר : האיסלאם בנוי על חמישה יסודות, העדות כי אין אלוהים מבלעדי אללה וכי מוחמד שליח אללה, התפילה, מתן צדקה, צום רמדאן והעלייה לרגל במיכה .
- 2- אנס בן מאלק, שישא חסד מאת הבורא, קיבל מהנביא עליו התפילה והשלום : " אתם לא נחשבים למאמינים עד שכל אחד אוהב לאחיו את משהוא אוהב לעצמו "
- 3- גאבר בן עבדוללה אלנצארי, שישאו חסד מאת הבורא, קיבל : " איש שאל את שליח אללה עליו התפילה והשלום, אם אני מתפלל את תפילות החובה, וצמתי ברמדאן, ועשיתי את המותר ונמנעתי מהאסור, ולא מוסיף על כך מאומה, הרי אני נכנס לגן עדן. השיב לו הנביא ב " כן " .

4- אבו הוריירה, שישא חסד מאת הבורא, ציין ששליח אללה עליו התפלה והשלום אמר: " מי שהוא מאמין באללה וביום האחרון צריך להגיד טוב או לשתוק, ומי שמאמין באללה וביום האחרון צריך להתייחס באופן יפה לשכניו, ומי שמאמין באללה וביום האחרון צריך להכניס את אורחיו "

5- אבו ד'ר גנדב בן גנדה, שישא חסד מאת הבורא, קיבל משליח אללה עליו התפלה והשלום אומר: " ירא את אללה כאשר תהיה, ועשה את החסד אחרי העוון כדי למחוק אותו, והתייחס אל הבריות בסבר פנים יפות "

2- بعد أقل من مائة عام من وفاة الرسول ﷺ كون الإسلام دولة عظيمة ، أكبر من الإمبراطوريتين الإغريقية والرومانية في أوج عظمتها ، امتدت من الأندلس وشمال إفريقية غرباً وحتى الصين والهند شرقاً . حاول المسلمون أن يطبقوا نظام الحكم المركزي في هذه الإمبراطورية . وقد تولى زمام الأمور عقب وفاة الرسول ﷺ الخلفاء الراشدون الأربعة : أبو بكر الصديق رضى الله عنه ، ثم عمر بن الخطاب رضى الله عنه ، ثم عثمان بن عفان رضى الله عنه ، وأخيراً على بن ابي طالب كرم الله وجهه . وبعد الخلفاء الأربعة تولى أمر المسلمين دولتان (أسرتان) وهما : الأمويون الذين اتخذوا دمشق مقراً لهم منذ عام 661 م وحتى عام 750 م ، والعباسيون الذين تولوا الخلافة حتى عام 1258 م واتخذوا من بغداد مقراً لخلافتهم .

ولقد كانت الحضارة الإسلامية واحدة من أكبر وأعظم الحضارات التي شهدها العالم على مدى تاريخه الطويل . وعندما فتح المسلمون العديد والعديد من البلدان وحملوا معهم الفكر الدينى واللغة العربية اتخذت الحضارة الإسلامية أشكالاً مختلفة . لقد التقت الحضارة الإسلامية مع حضارات عديدة وتصارعت وتفاعلت معها حتى تبلورت هذه الحضارة الثرية بعلومها وآدابها وعلومها الدينية والدينية .

المفردات

كون الإسلام دولة عظيمة יצר האיסלאם מדינה אדירה

أكبر من الإمبراطوريتين الإغريقية والرومانية في أوج عظمتها גדולה מיוון ורומי בשיא פריחתן

امتدت من الأندلس وشمال إفريقية התפשטה מספרד וצפון אפריקה

עד לסין והודו במזרח	حتى الصين والهند شرقاً
המוסלמים ניסו להחזיק בשלטון	حاول المسلمون أن يطبقوا نظام الحكم
צנטרליסטי	المركزي
תפס את השלטון	تولى زمام الأمور
ארבעת הח' ליפים הנבונים	الخلفاء الأربعة الراشدون
שתי שושלות הנהיגו את העולם	تولى أمر المسلمين دولتان
המוסלמי	
שלטה מדמשק	اتخذت دمشق مقراً لها
מושב הח' ליפות היה בכגדד	اتخذ من بغداد مقراً لخلافتهم
תרבות האיסלאם הנה	كانت الحضارة الإسلامية
הציוויליזציה הגדולה והעשירה	أكبر وأعظم الحضارات التي شهدها العالم
ביותר שידע העולם	
כשכשו המוסלמים מדינות	عندما فتح المسلمون العديد من البلدان
רבות	
הביאו עמם אידיאה דתית	حملوا معهم الفكر الديني
תרבות האיסלאם נפגשה עם	التقت الحضارة الإسلامية مع حضارات
ציוויליזציות רבות	عديدة
תוך כדי מאבק והתמודדות אתה	تصارعت وتفاعلت معها
התגבשה תרבות עשירה זו	تبلورت هذه الحضارة الثرية
האמנויות, הספרויות והמדעים	الفنون والآداب والعلوم

מلاحظات على النص:

١. من المهم جداً أن نراعى علامات الترقيم في صياغتنا للجملة العبرية ، ونحن نفصل بين أجزاء الجملة الرئيسية والفرعية بفاصلة (פסיק) .
٢. الفعل كون في هذا النص يقابله الفعل العبرى (יצר) .
٣. عبارة " في أوج عظمتها " ترجمناها (כשיא פריחתן) حيث أن (פריחה) تعنى " ازدهار - نمو - رقى " .
٤. عبارة " نظام حكم مركزي " ترجمناها (שלטון צנטרליסטי) .
٥. لاتوجد ترجمة دقيقة لـ " الخلفاء الراشدين " وترجمناها اجتهاداً (הח' ליפים הנבונים) .
٦. كلمتا (תרבות, ציוויליזציה) تعنيان " حضارة " ولافرق بينهما في الاستخدام.

٣- ترجمة معانى سورة الانفطار

بسم الله الرحمن الرحيم . إذا السماء انفطرت . وإذا الكواكب انتثرت . وإذا البحار فجرت . وإذا القبور بعثرت . علمت نفس ما قدمت وأخرت . يأأيها الإنسان ماغرك بربك الكريم . الذى خلقك فسواك فعدلك . فى أى صورة ماشاء ركبك . كلا بل تكذبون بالدين . وإن عليكم لحافظين . كراماً كاتبين . يعلمون ماتفعلون . إن الأبرار لفى نعيم . وإن الفجار لفى جحيم . يصلونها يوم الدين . وماهم عنها بغائبين . وماأدراك مايوم الدين . ثم ماأدراك مايوم الدين . يوم لاتملك نفس لنفس شيئاً . والأمر يومئذ لله .

المفردات

بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم
إذا السماء انفطرت	إذا السماء انفطرت
وإذا الكواكب انتثرت	وإذا الكواكب انتثرت
وإذا البحار فجرت	وإذا البحار فجرت
وإذا القبور بعثرت	وإذا القبور بعثرت
علمت نفس ما قدمت وأخرت	علمت نفس ما قدمت وأخرت
يأأيها الإنسان ماغرك بربك الكريم	يأأيها الإنسان ماغرك بربك الكريم
الذى خلقك فسواك فعدلك	الذى خلقك فسواك فعدلك
فى أى صورة ماشاء ركبك	فى أى صورة ماشاء ركبك
كلا بل تكذبون بالدين	كلا بل تكذبون بالدين
وإن عليكم لحافظين	وإن عليكم لحافظين
كراماً كاتبين	كراماً كاتبين
يعلمون ماتفعلون	يعلمون ماتفعلون
إن الأبرار لفى نعيم	إن الأبرار لفى نعيم
وإن الفجار لفى جحيم	وإن الفجار لفى جحيم
يصلونها يوم الدين	يصلونها يوم الدين
وماهم عنها بغائبين	وماهم عنها بغائبين
وماأدراك مايوم الدين	وماأدراك مايوم الدين
ثم ماأدراك مايوم الدين	ثم ماأدراك مايوم الدين

יום בו לא תוכל נפש להועיל
לנפש במאומה
והפקודה ביום ההוא לא ללה

يوم لاتملك نفس لنفس شيئاً
والأمر يومئذ لله

ملاحظات على النص :

- ١ . يفضل في الترجمة الإسلامية استخدام كلمة (ألלה) للتعبير عن لفظ الجلالة ، بدلاً من (ألوهيم) التي يستخدمها اليهود . وكثيراً ما أورد الكتاب العبريون الكلمة الأولى في العديد من كتاباتهم عن الإسلام .
- ٢ . استخدمنا (كأשר) كترجمة لأداة الشرط العبرية " إذا " .
- ٣ . ترجمنا الفعل " انفطر " (התפורר) الذي يعنى " تفسخ - تحلل " .
- ٤ . ترجمنا الفعل " فُجِّر " (נבקע) الذي يعنى " تفجر - انفطر " .
- ٥ . الفعل (תדע) ترجمناه في صيغة المستقبل لأنه جواب شرط .
- ٦ . الأداة (הוי) هي أداة النداء في العبرية .
- ٧ . الأداة " ما " ترجمناها (אשר) حيث أنها هنا اسم موصول .
- ٨ . أما أداة النفي "كلا" فقد ترجمناها (لأ ولأ) .
- ٩ . و "مأدراك" ترجمناها (מה ידוע לך על) .

تدريبات - תרגילים

ترجم إلى اللغة العبرية :

* فرض الله الصيام في الإسلام لرفعة الإنسان وتطهير نفسه والمحافظة على صحته .
وقد كتب صيام شهر رمضان على المسلمين في يوم الإثنين الثاني من شهر شعبان من السنة الثانية للهجرة . ولا يعنى الصوم مجرد الإمساك عن الطعام والشراب من وقت الفجر إلى غروب الشمس ؛ بل يعنى أيضاً الامتناع عن ارتكاب السوء والفسوق .
والصيام في حقيقته تدريب لقدرات الإنسان ، لأن تدريب أى موهبة للإنسان يقتضى تمرينها لتبلغ هدفها المرجو منها ، كذلك فإن تدريب النفس البشرية على الإذعان لمشيئة الرحمن وحده ولامثال أوامره أمر يحققه الصيام دون مجانفة الحق .
ولاشك أن هدف الصيام هو تزكية النفس وتطهيرها ، ومن ثم ، يتعلم الإنسان كيف يتجنب السوء .

ولا يكتفى القرآن الكريم بالأمر بالمعروف والنهي عن المنكر ، ولكنه يدرّب النفس على التخلّي عن سلوك طريق السوء والصدوف عنه ، والتحلّي بروح الخير وتنمية الاتجاه إلى صالح الأعمال .

* التقى الأمين العام لرابطة العالم الإسلامي ورئيس الوفد الإسلامي العالمي، الذي يزور فرنسا حالياً، بمدير عام منظمة اليونسكو ، حيث استعرض معه سبل التعاون وتوثيق العلاقات بين رابطة العالم الإسلامي واليونسكو، وذلك من خلال وضع برامج ومشاريع مشتركة تخدم أهداف المؤسستين وتعزز الصلات بينهما. وقد تم التركيز في الاجتماع على سبل التعاون بين رابطة العالم الإسلامي ومنظمة اليونسكو، خاصة في القضايا المتعلقة بحوار الحضارات ومراعاة التعددية الثقافية، ومقاومة فرض ثقافات غريبة على المجتمع المسلم على وجه الخصوص وعلى المجتمعات الأخرى على وجه العموم. كما جرى الحديث بتوسع فيما يتعلق بالمناهج التعليمية في المجتمعات الإسلامية، حيث امن الاجتماع على ان هذا من شأن كل مجتمع، واليونسكو باعتبارها معنية بالثقافة والتعليم يجب ان يكون لها موقف واضح في كل هذه القضايا. وقد تناول الاجتماع ايضاً جهود اليونسكو فيما يتعلق بالمسجد الأقصى والاماكن الدينية في القدس والموقف الإسلامي من قضية القدس، باعتبارها مدينة لها تميزها الإسلامي وخصوصيتها الدينية. وان المسلمين لا يقبلون بأي قرار يصدر من اي جهة اجنبية في شؤون القدس، لانها مدينة عربية اسلامية منذ آلاف السنين. ومن جهة اخرى اجتمع الأمين العام لرابطة العالم الإسلامي والوفد المرافق له باتحاد المنظمات الإسلامية في أوروبا، حيث عرضوا رؤيتهم للاحداث الجارية ولأوضاع المسلمين في أوروبا. كما تحدث عدد كبير من المسؤولين في المنظمات والمؤسسات والجمعيات الإسلامية عن قضايا التعليم وعن حقوق المسلمين، وعن ضرورة التنسيق بين المنظمات والمؤسسات الإسلامية في أوروبا في معالجة قضايا الاقليات المسلمة ومشكلاتها. وقال الأمين العام لرابطة العالم الإسلامي ان الهدف الاساسي من الزيارة هو اقامة علاقات مع المؤسسات الفرنسية سواء على مستوى الجامعات والمراكز البحثية او على مستوى الهيئات والمنظمات، التي تعنى بالحوار الحضاري والثقافي، وبيان موقف الاسلام في العديد من القضايا التي تشغل الرأي العام العالمي، مثل قضايا الحرية وحقوق الانسان وقضايا العنف والتطرف والارهاب وغير ذلك. ونحاول بالحوار والتواصل مع الآخر ان نصح المرجع الأساسي في الترجمة من العبرية وإليها

بعض المفاهيم الخاطئة لدى الغربيين عن الاسلام والمسلمين، والتي تروج لها بعض وسائل الاعلام الغربية، وذلك بالصاق تهمة الارهاب بالاسلام وتحميله اخطاء بعض المنتسبين اليه، بينما الاسلام بريء من هذه الاوصاف والتهم، ولكن من المؤسف ان هذه الاتهامات تزيد من التوتر في العلاقة بين المسلمين والغرب، وكذلك تعمق سوء الفهم بينهما، مما يوجب الصراعات بين الطرفين، فعلينا ان نعمل جميعا على تفادي هذه الاشكالات بالفهم المتبادل والتعاون الصادق العالمي من خلال هذه الزيارات وعقد لقاءات مع كبار المسؤولين في الدول الغربية .

* ولد على بن أبى طالب قبل الهجرة بثلاث وعشرين سنة ، وتزوج بنت الرسول ﷺ . نشأ رضى الله عنه فى بيت رسول الله ﷺ ، واهتدى بهديه . ولما بعث الرسول ، كان على أول من آمن به من الصبيان وهو دون الثالثة عشر من عمره ، وقد قدم نفسه فداءً للرسول يوم أن بات فى فراشه ليلة الهجرة . مع أنه كان يعلم أن المشركين قد اتفقوا على قتل الرسول ﷺ . واشترك فى جميع الغزوات ، عدا غزوة تبوك . وكان رضى الله عنه عالما ذكيا ، اشتهر بالفصاحة والشجاعة والمروءة والوفاء واحترام العهود ولعل أفضل دليل على شجاعته رضى الله عنه اختيار الرسول ﷺ له لفتح خيبر . استشهد الخليفة على بن أبى طالب رضى الله عنه سنة ٤٠ هـ ، بالكوفة بالعراق وبويع ابنه الحسن بالخلافة ، فتنازل عنها لمعاوية بن أبى سفيان مؤسس الدولة الأموية رغبة فى وحدة المسلمين .

٤- فرض الاسلام فريضة الحج على المسلم البالغ العاقل الذى لايعانى من أمراض تحول دون أدائه للفريضة سواء أكانت جسدية أم نفسية ، وذلك لمرة واحدة فى العمر . وتسقط هذه الفريضة عن غير المستطيع ، وتتيح الشريعة الإسلامية للمسلم غير القادر أن يوكل غيره لأداء هذه الفريضة بدلاً منه . ويجب على الحاج عند وصوله للميقات أن يدخل فى الإحرام . ويبدأ احرامه بالاغتسال وارتداء قطعتين من القماش الأبيض لامخيط فيهما ، وخلع نعليه مع خلع غطاء الرأس . ويحظر على الحاج أثناء الإحرام تسريح الشعر أو حلقه وقص الأظافر ومعاشرة النساء . عند وصول الحاج إلى مكة يؤدى الشعائر حول الكعبة ، حيث يطوف سبع مرات يبدأها باستلام الحجر الأسود وتقبيله إذا تمكن من ذلك . وبعد الفراغ من الطواف صلى الحاج ركعتين ، ثم يبدأ السعى بين الصفا والمروة لسبعة أشواط أيضاً .

فى الثامن من شهر ذى الحجة تبدأ شعائر الحج خارج حدود مكة . وفى اليوم التالى تبلغ الشعائر ذروتها بالوقوف على جبل عرفات شرقى مكة ، حيث يتجمع كل الحجاج للاستماع إلى خطبة عرفات . وبعد غروب شمس ذلك اليوم يتجه الحجاج إلى مزدلفة . وعقب صلاة الفجر يتجه الحجاج إلى منى لرمى الجمرات ، حيث يلقي كل حاج سبع جمرات فى " العقبات الثلاث " . وبعد الانتهاء من الجمرات يطوف الحاج بالكعبة مرة أخرى "طواف الإفاضة" ويحلق رأسه ثم يتحلل (أى يفك احرامه) .

المفردات

فرض الاسلام فريضة الحج	האיסלאם הטיל את מצוות
البالغ العاقل	העלייה לרגל (החג)
تحول دون أدائه للفريضة	המבוגר השפוי
لمرة واحدة فى العمر	שמונעת ממנו לקיים את המצווה
تسقط هذه الفريضة عن غير المستطيع	לפחות פעם בחיים
تتيح الشريعة الإسلامية	הלא מסוגלים נפטרים מלקיים
يوكل غيره لأداء هذه الفريضة بدلاً منه	מצווה זו
عند وصول الحاج للميقات	ההלכה המוסלמית מאפשרת
دخل فى الإحرام	ליפות את כוחם של אחרים לקיים
ارتداء قطعتين من القماش الأبيض	את המצווה במקומו
	עולה הרגל בהגיעו אל " מיקאת "
	נכנס למצב של קדושה
	לבישת שתי יריעות של בד לבן

שלא נתפרו	لامخيط فيهما
בעת העלייה לרגל אסורים על העולה	يحظر على الحاج أثناء الإحرام
תספורת, גילוח, נטילת ציפורניים וחיי אישות	تسريح الشعر أو حلقه وقص الأظافر ومعاشره النساء
מקיים את הטקסים סביב הכעבה אז הוא מקיף את הכעבה שבע פעמים	يؤدي الشعائر حول الكعبة حيث يطوف سبع مرات
מתחיל בנגיעה באבן השחורה עם נשיקתה אם יתאפשר לו	يبدأها باستلام الحجر الأسود تقبيله إذا تمكن من ذلك
עולה הרגל מתפלל שתי רכיעות הריצה בין שתי הגבעות " צפא ומרווה " עוד שבע פעמים	يصلي الحاج ركعتين السعي بين الصفا والمروة لسبعة أشواط أيضاً
מתחילות טקסי החג מחוץ למכה הטקסים מגיעים לשיאם	تبدأ شعائر الحج خارج حدود مكة تبلغ الشعائر ذروتها
העמידה בהר ערפאת שם מתכנסים כל עולי הרגל לשמיעת הדרשה של ערפאת בשקיעת שמש היום ההוא	الوقوف على جبل عرفات حيث يتجمع كل الحجاج للاستماع إلى خطبة عرفات
עולי הרגל פונים למוזדלפה אחרי תפילת השחר	بعد غروب شمس ذلك اليوم يتجه الحجاج إلى مزدلفة عقب صلاة الفجر
עולי הרגל עוברים למנא לשליכת אבנים קטנים	يتجه الحجاج إلى منى لرمى الجمرات
כל עולה משליך שבע אבנים גולח את ראשו ומסיר את בגדי האיחראם	حيث يلقى كل حاج سبع جمرات يحلق رأسه ثم يتحلل

ملحظان على النص :

- ١ . جملة (הטיל את המצווה) يعنى " فرض فريضة " .
- ٢ . الفعل "حال دون " يترجم فى العبرية إلى (מנע מן) , ويليه مصدر لامي .
- ٣ . جملة "يسقط الفريضة عن " تترجم (פוטרו את... מלקיים את המצווה) , أى "أعفاه من أدائها " .

- ٤ . " يوکل غیره " تترجم (מייפה את כוחו של מי שהוא אחר) حيث أن الفعل وکل في العبرية هو (יפה את כוחו) .
- ٥ . الفعل " يطوف " نترجمه (מקיף) وهو يعنى " يحيط - يدور " .
- ٦ . " استلام الحجر الأسود " ترجمناها (נגיעה באבן השחורה) .
- ٧ . نلاحظ أن كلمة (אבן) بمعنى "حجر" مؤنثة في اللغة العبرية .
- ٨ . "السعى" نترجمها (הריצה) لأنه لا توجد ترجمة أقرب منها للمعنى العربى .
- ٩ . مركب "بلغ ذروته " (הגיע לשיאו) .
- ١٠ . " رمى الجمرات " ترجمناها (שליכת אבנים קטנים) لأن معنى الجمره هنا هي " حجر صغير " .

٥ - بدأت وزارة الأوقاف المصرية مشروعاً جديداً لاستيعاب استخدام شبكة الإنترنت من قبل رجال الدين وخطباء المساجد في جميع أنحاء مصر . وقد أقيمت عشرة مراكز انترنت في القاهرة وحدها ، وفي القريب العاجل سيتم انشاء مراكز أخرى في بقية أنحاء مصر بحيث تتبع المساجد والمؤسسات الدينية الرئيسية كي يتمكن رجال الدين من التعامل مع هذه الشبكة مجاناً . وسوف يخوض كبار رجال الدين دورة تدريب أساسى لمدة ثلاثة أسابيع لكي يتمكنوا من تعلم كيفية الدخول إلى الشبكة واستخدام البريد الإلكتروني . أشار وزير الأوقاف المصرى إلى أهمية هذا المشروع وقال : " علينا أن نواكب التطور العالمى كي يتسنى لنا نشر ديننا . يجب على رجال الدين أن يتعلموا استخدام الإنترنت لمواجهة الهجمة الإعلامية الموجهة ضد الإسلام في جميع أنحاء العالم ، وهناك هدف آخر وهو تعويد رجال الدين على استخدام الإنترنت والبريد الإلكتروني والتشاور فيما بينهم فى القضايا الدينية أون لاين" . وعلى صعيد آخر سمح الأزهر - الذى يعد أكبر مؤسسة دينية فى مصر - للمواطنين بتوجيه أسئلة فى الشؤون الدينية وتلقى الإجابات على الفور من كبار رجال الدين المتصلين بشبكة الإنترنت على مدار الساعة .

المفردات

משרד ההקדשים המצרי	وزارة الأوقاف المصرية
הטמעת השימוש באינטרנט	استيعاب استخدام الإنترنت
אנשי הדת ודרשני המסגדים	رجال الدين وخطباء المساجد
בסמוך למסגדים ולמוסדות הדת	تتبع المساجد والمؤسسات الدينية
אנשי הדת הבכירים יעברו קורס בסיסי	يخوض كبار رجال الدين دورة تدريب أساسی
שר ההקדשים המצרי	وزير الأوقاف المصري
עלינו להתאים את עצמנו להתפתחויות העולמיות	علينا أن نواكب التطور العالمي
על מנת להפיץ את דתנו	كى يتسنى لنا نشر ديننا
כדי להתמודד עם המתקפה התקשורתית שמתנהלת נגד דתנו	لمواجهة الهجمة الإعلامية الموجهة ضد ديننا
להתייעץ ביניהם בסוגיות דתיות	التشاور فيما بينهم فى القضايا الدينية
המוסד הדתי הגדול	أكبر مؤسسة دينية
לשאול שאלות בענייני הדת	توجيه أسئلة فى الشؤون الدينية
אנשי הדת הבכירים	كبار رجال الدين
בכל שעות היממה	على مدار الساعة

ملاحظات على النص :

- ١ . وزارة الأوقاف تترجم (משרד ההקדשים) .
- ٢ . شبه الجملة "من قبل" يترجم (מטעם - בקרב) .
- ٣ . "خطيب المسجد" تترجم (דרשן המסגד) ، والخطبة الدينية (דרשה) .
- ٤ . جملة "خاض دورة تدريبية" (עבר קורס) .
- ٥ . الفعل "نواكب" نترجمه (להתאים את עצמנו ל...) .
- ٦ . الأداة "كى" نترجمها (על מנת - כדי) .
- ٧ . كلمة "الموجهة" نترجمها (המתנהלת נגד) .
- ٨ . "على مدار الساعة" نترجمها (בכל שעות היממה) .

٦- صلاح الدين (١١٣٧ - ١١٩٣) هو حاكم مصر وسوريا من عام ١١٧٥ م .
 مؤسس الدولة الأيوبية وقائد حروب المسلمين ضد الصليبيين . ولد صلاح الدين فى
 المرجع الأساسى فى الترجمة من العبرية وإليها

مدينة تكريت بالعراق لعائلة من المحاربين من أصل كردى . قضى صلاح الدين جزءاً من شبابه فى بلاط الحاكم نور الدين الذى أرسله لمحاربة الفاطميين فى مصر . وبعد وفاة نور الدين تمت مبايعته خليفة للمسلمين . أرسى صلاح الدين قواعد حكمه وتوسع فى دولته حتى استولى على أجزاء كبيرة من شمال إفريقيا ، ولكن أهم إنجازاته التاريخية هى محاربه لمملكة الصليبيين فى موقعة حطين . لقد انتصر صلاح الدين فى المعركة بدهاء بعدما طوق الجنود الصليبيين فى منطقة مفتوحة بعيدة عن منابع المياه . ومن هناك توجه إلى بقية أجزاء فلسطين بما فيها بيت المقدس (١١٨٧م) وقضى على كل حصون الصليبيين . وتعتبر فترة حكمه فترة ازدهار للإسلام حيث خصص أموالاً كبيرة للمؤسسات الدينية ودعم النشاطات الثقافية ، وفى عصره ازدهر الأدب العربى . وكان صلاح الدين يتعامل بتسامح مع اليهود والنصارى ، وبعدما فتح القدس دعا النصارى للصلاة فيها . وأصبح صلاح الدين فى نظر المسلمين رمزاً للتطلع إلى وحدتهم .

المفردات

شליט מצרים וסוריה	حاكم مصر وسوريا
מייסד השושלת האיובית	مؤسس الدولة الأيوبية
מפקד קרבות המוסלמים נגד הצלבנים	قائد حروب المسلمين ضد الصليبيين
למשפחת לוחמים ממוצא כורדי	لعائلة من المحاربين من أصل كردى
חצר השליט	بلاط الحاكم
שלח אותו להילחם בפטימיים	أرسله لمحاربة الفاطميين
נשבע לו אימונים כח'ליף	تمت مبايعته خليفة
ביסס את שלטונו	أرسى صلاح الدين قواعد حكمه
ההישגים ההיסטוריים החשובים ביותר	أهم إنجازاته التاريخية
המלחמה בממלכת הצלבנים במערכת חטין	محاربه لمملكة الصليبيين فى موقعة حطين
את הקרב הוא ניצח בעורמה	انتصر فى المعركة بدهاء
איזור פתוח	منطقة مفتوحة
רחוקה ממקורות המים	بعيدة عن منابع المياه

פנה לשאר חלקי פלשתינ	توجه إلى بقية أجزاء فلسطين
תקופת שלטונו נחשבת	تعتبر فترة حكمه
תקופת פריחה לאיסלאם	فترة ازدهار للإسلام
הקציב סכומים גדולים למוסדות הדת	خصص أموالاً كبيرة للمؤسسات الدينية
התמיכה בפעילות תרבות	دعم النشاطات الثقافية
פרחה הספרות הערבית	ازدهر الأدب العربي
יחסו היה סובלני ל...	تعامل بتسامح مع
אחרי שכבש את ירושלים	بعدما فتح القدس
הזמין את הנוצרים להתפלל בה	دعا النصارى للصلاة فيها
היה לסמל	أصبح رمزاً
סמל לשאיפת האחדות שלהם	رمز للتطلع إلى وحدتهم

מلاحظات على النص :

- ١ . تترجم اللغة العبرية " الدولة الأيوبية " (השושלת האיובית) .
- ٢ . "بلاط الحاكم" تترجم (חצר השליט) .
- ٣ . الفعل "حارب" يترجم (נלחם ב) أى أنه يتعدى بحرف (ب) .
- ٤ . الفعل "بايع" لا توجد له ترجمة دقيقة في العبرية ، وقد ترجمناه في هذا النص اجتهاداً (נשבע לו אימונים) .
- ٥ . جملة " تعامل بتسامح مع " ترجمناها (יחסו היה סובלני ל) ، ويمكن أن تترجمها (התייחס בסובלנות ל...) .
- ٦ . الفعل " فتح " يترجم في العبرية (כבש) .

تدريبات - תרגילים

* عقيدة المسلم النابعة من القرآن الكريم والسنة النبوية المطهرة تدفعه إلى الاهتمام بالوقت والحرص على اغتنامه والحذر من إضاعته. وتؤكد السنة المطهرة ما جاء في القرآن الكريم من أن الوقت من نعم الله على عباده ، وأنهم مأمورون بحفظه ومسؤولون عنه. فعن ابن عباس - رضي الله عنهما - قال : قال رسول الله ﷺ : ((نعمتان مغبون فيهما كثير من الناس : الصحة والفراغ)). و كان النبي ﷺ من أشد

الناس حرصا على وقته، وكان لا يقضي وقته إلا في عمل لله تعالى، أو فيما لا بد منه لصالح نفسه، وكان حريصا على إعمار وقته بالعبادة والطاعة. فالإنسان خلق لغاية نبيلة وهدف سام ألا وهو عبادة الله وإعمار الأرض، وبين هذا وتلك تدور حياة المسلم، قال الله تعالى: "وما خلقت الجنّ والإنس إلا ليعبدون" (الذاريات ٥٦). وقد ارتبطت العبادات بمواعيد ومواقيت محددة من قبل العزيز الحميد، مما يرفع من أهمية الوقت في حياة المسلم، وعلى رأس تلك العبادات الصلوات الخمس، التي قال الله فيهن: "إن الصلاة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا" (النساء ١٠٣). وهي عبادة تتكرر في خمس أوقات مختلفة من اليوم واللييلة، مما يجعل المسلم في حال من الارتباط الوثيق بربه عز وجل الذي مكّنه من العبادة والسعي في الأرض. كذلك الزكاة لا تجب في المال حتى يتحقق فيه شرطان، الأول أن يبلغ النصاب؛ وهو القدر المشروع توفره لوجوب الزكاة فيه، والثاني أن يمضي عليه حول كامل أي سنة كاملة، فإذا تحقق هذان الشرطان وجبت الزكاة في المال إذا كان من النقدين، أي من الذهب والفضة، أو من عروض التجارة، وهو كل ما أعده مالكة للبيع والشراء والمتاجرة، أما المزروعات فإن زكاتها تجب عند الحصاد. بعد ذلك يأتي الصوم الذي فرض في شهر رمضان من كل عام وهو مؤقت بروؤية هلال شهر رمضان ابتداء وانتهاء. ثم يليه الحج الذي فرض على المسلم في العمر مرة واحدة، في وقت معلوم.

هذا إضافة إلى الأذكار والنوافل التي يتعبد بها المسلم بربه في كل صباح ومساء، بل في كل حين وعلى كل حال، تحقيقا لقول الله سبحانه وتعالى: "فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون" (الروم ١٠٣).

فوقت المسلم أمانة عنده، وهو مسؤول عنه يوم القيامة. ولذلك فهو مأمور بالاهتمام بوقته، وتنظيمه وتوظيفه في كل ما يعود عليه بالفائدة في دينه ودنياه، متأسيا في ذلك بسلفنا الصالح الذين كانوا يعرفون للوقت حقه، ويكرهون الكسل والبطالة.

* يحاول خصوم الإسلام تشويه صورته بكل الوسائل والأساليب لدى من لا يعرفون حقيقة الإسلام وأحكام شريعته، ومن هذه الوسائل إثارة الشبهات حول تطبيق الشريعة الإسلامية وصلاحياتها، مدّعين ظلما وعدوانا أن تطبيق الشريعة الإسلامية التي نزلت أحكامها منذ أكثر من أربعة عشر قرنا يتعارض مع حقوق الإنسان، لأن الشريعة في نظرهم جامدة غير متطورة، ولا يمكن تعديلها أو تبديلها لتلبي مصالح الإنسان المتطورة.

وللرد على هذا الزعم الباطل نقول : لقد فات على هؤلاء أن الإسلام دين ودنيا، فكما اهتمّ بتنظيم علاقة الفرد بربه، اهتمّ كذلك بعلاقة الفرد بالفرد، وبمجتمعه وأمتّه.

وعليه فالأحكام الشرعية التي جاء بها الإسلام نوعان :

أولهما : ما يتعلق بعلاقة الفرد بربه من عقيدة، أو إيمان، وعبادات، ومواريث، وهذه ثابتة لا تتغير بتغير الزمان والمكان، ومن ثم جاءت أحكامها مفصلة، لا مجال للاجتهاد فيها، وقد أطلق عليها اسم العبادات.

والنوع الثاني من الأحكام الشرعية يتعلق بالعلاقات بين الناس، وهذا النوع متطور ومتغير بتغير الزمان والمكان، ومن ثم جاءت أحكامه عامة غير مفصلة تاركة لولاية الأمر في كل عصر تفصيلها، حسبما تقتضي المصلحة العامة. ومثال ذلك مبدأ الشورى الذي أقرته الشريعة ولكنها لم تفصل كيفية تحقيق ذلك، تاركة الأمر ليحدد وفقا للمصلحة العامة، مما يدل على نزعة الشريعة الإسلامية إلى التيسير على الناس لتكون شريعة الله صالحة لكل زمان ومكان.

ومن أهم محاسن الإسلام وخصائص شريعته ومزاياها أن أحكامها ومبادئها ذات صبغة إنسانية عالمية، وهي منهاج للبشرية عامة. ومن أهم أهداف الشريعة إقامة العدل بين الناس جميعا، وتحقيق الإخاء، وصيانة دمائهم، وأعراضهم، وأموالهم، وعقولهم، فغايتها الأساسية تحقيق مصالح العباد وليس تحقيق مصلحة طبقة معينة دون أخرى ، ولا جنس، دون جنس، ولا أمة دون أمة، فلا عنصرية، ولا عصبية، ولا طبقية في الإسلام، وإنما الناس فيه سواء لا فضل لأحد على أحد إلا بالتقوى. فالإنسان أيا كان أصله، وجنسه، ولونه، ونسبه، ومنزلته الاجتماعية وثروته مخلوق مكرم، كرمه الله - عزّ وجل -.

ومن محاسن الشريعة الإسلامية الموازنة بين المادة والروح، وعدم الفصل بين الدنيا والآخرة. ومن أهم مميزات الشريعة اليسر، ورفع الحرج، وعدم تكليف الإنسان فوق طاقته. فالإسلام قرر حقوقا للإنسان شاملة، كفيلة بتحقيق جميع متطلباته الروحية، والجسمية، والعقلية، والوجدانية. كما وضع ضمانات لحماية هذه الحقوق. ومن أبرز خصائص الشريعة الإسلامية وجود التناسق بين مصلحتي الفرد والجماعة، فالإسلام يقرر حقوق الجماعة كما يقرر حقوق الفرد، ويحدد الحدود المناسبة لهما. وفي حالة التعارض وعدم التوافق، فالإسلام يقدم مصلحة الجماعة على مصلحة الفرد.

فالشريعة الإسلامية مكملة للشرائع السابقة، وخاتمة لها، ولذلك جاءت أحكامها شاملة لجميع جوانب الحياة والمجتمع، تفي بحاجات الزمن المتطور.

معجم المصطلحات الإسلامية (عبري - عربي)

إبراهيم الخليل (عليه السلام)	אברהם
متدين - تقى	אדוק
عيد الأضحى	אדחא (חג)
هارون (عليه السلام)	אהרון
وحى - نبوءة	אורקל
أرثوذكسى	אורתודוקסי
معجزة - آية	אות
آخر الأنبياء	אחרון הנביאים
أيوب (عليه السلام)	איוב
تلقين العقيدة	אינדוקטרינציה
حرية فردية	אינדיבידואליזם
تحريم وتحليل	איסור והיתר
صلى الله	איש -אלוהים
الله الرحمن الرحيم	אל מלא רחמים
الله	אללה
القرآن الكريم	אלקוראן
إمام	אמאם
إيمان - عقيدة	אמונה
شعوذات - خرافات	אמונות טפלות
ديانة التوحيد	אמונת -היחוד
أمير - حاكم	אמיר
أمير المؤمنين	אמיר המאמינים
أهل الذمة	אנשי החסות
حرام	אסור
مذهب فقهي	אסכולת -הלכה
إسلام	אסלאם (איסלאם)

إسلامي	אסלאמי
أسلم - دخل الإسلام	אסלם
حرم عليه	אסר עליו
المسجد الأقصى	אקצא (אלאקצא)
سحور (للصيام)	ארוחה מפסקת
وحي	אשראה
إلحاد - هرطقة	אתאיזם
ملحد	אתאיסט
ملابس الإحرام	בגדי האחראם
سمى - قال بسم الله	בירך
قال : تم بعونه تعالى	בירך על המוגמר
محكمة شرعية	בית דין דתי
محكمة شرعية	בית דין שרעי
ساحة الرجم	בית הסקילה
إمام المصلين	בעל תפלה
الملا الأعلى - الملائكة	ברואי מעלה
ركعة - ركوع	בריכה
ختان	ברית מילה
دعاء - بركة	ברכה
أدعية الفجر	ברכות השחר
جاهلية	ג'אהליה
جهاد	ג'האד (מלחמת מצווה)
محراب (فى المسجد)	גומחת תפילה
إيمان بالقضاء والقدر	גורליות
جهنم	גיהנום
غشيان المحارم	גילוי עריות
أوثان - أصنام	גילולים
جنة عدن	גן עדן
تمسك بأهداب الدين	דבק בעקרונות הדת

عقيدية	דוגמטיזם
منبر الخطيب	דוכן הדרשן
خشوع	דחילו
ذمی (من أهل الذمة)	דימי
علم الموارد	דיני ירושות
نفقة (يدفعها الزوج لمطلقاته)	דמי כלכלה
خطبة دينية - موعظة	דרשה
خطبة في مسجد	דרשה
واعظ	דרשן (דורשן)
خطبة الجمعة	דרשת יום ששי
دين (أديان)	דת (דתות)
دينى - متدين	דתי
الحجر الأسود	האבן השחורה
هجرة	הגירה
مفكرون إسلاميون	הוגי דעות מוסלמים
نزول القرآن	הורדת הקוראן
العید الصغير	החג הקטן
غير دينه - اعتنق ديانة أخرى	החליף את דתו
توضاً	הטהר
حض على التمسك بالأخلاق	הטפת מוסר
مدائح - تسابيح	הילולים
التقويم الهجرى	הלוח המוסלמי
سار على النهج القويم	הלך בדרך הישר
فقه - شريعة	הלכה
فقه إسلامى	הלכה מוסלמית
فتاوى	הלכות פסוקות
فقهى - شرعى	הלכי
ارتد عن الدين	המיר את הדת
اعتكاف	הסתגרות

دار القرار - الدار الآخرة	העולם הבא
افطار الصائم	הפסקת הצום
طواف	הקפת הכעבה
جبل عرفات	הר ערפאת
وساوس الشيطان	הרהורי שטן
الرحيم	הרחום
الرحمن	הרחמן
عناية إلهية	השגחה עליונה
سجود	השתחוות
اعتكاف - خلوة	התבודדות
وحى - تجلى	התגלות
تجلى إلهى	התגלות אלוהית
بدء الصيام - إمساك عن الطعام	התחלת הצום ברמדן
تزهّد - تنسك	התנזרות
صلى فى خشوع	התפלל בדחילו
وقف (أوقاف)	ווקף
زكاة	זכאת (צדקה)
حاج (من أدى فريضة الحج)	חאג'
عيد (مفرد أعياد)	חג
عيد الفطر	חג הפיטר (הפסקת הצום)
عيد الأضحى	חג הקורבן
فتوى - رأى	חוות דעת
تائب	חוזר בתשובה
صنع معجزات	חולל נסים
حرية العبادة	חופש דת
أصول الدين	חוקי הדת
تاب وأتاب	חזר בתשובה
مسابقة فى القرآن الكريم	חידון הקוראן
جماع	חיי אישות

رجال الدين	חכמי הדת
العلوم اليهودية	חכמת היהדות
خليفة (المسلمين)	ח'ליף
شهيد	חלל
معاذ الله	חס ושלום
ندم	חרטה
تيمم	טהרה בחול
طهارة	טוהרה
دنس - نجس	טמא
يهودية	יהדות
يوم الدين	יום הדין
توحيد	יחוד
وحدانية الله	יחוד האל
رسالة نبوية	יעוד נבואי
تقوى الله	יראת אללה
جل جلاله	ירום הודו
عقد النية	כוון הלב
قبلة الصلاة	כוון התפלה
نية	כוונה
كافر	כופר
كفارة - دية	כופר
كفر عن ذنوبه	כיפר
كفر عن خطاياہ	כיפר על עבירותיו
قبة الصخرة (فى الحرم القدسى)	כיפת הסלע
خليفة (للمسلمين)	כליף
خلافة إسلامية	כליפות
كعبة	כעבה
إكراه دينى	כפייה דתית
انكر وجود الله	כפר בעיקר

كفارة - غفران	כפרה
مؤذن	כרוז
ركع	כרע
مجاهد	לוחם מצווה
شعائرى - دينى	ליטורגי
طقوس دينية - شعائر دينية	ליטורגיה
ليلة القدر	ליל הגזירה
مؤمن	מאמין
مفسر	מבאר
مرتل (للقرآن)	מדקלם
توحيد - ديانة التوحيد	מונותאיזם
موحد - مؤمن بالله تعالى	מונותאיסטי
مسلم	מוסלמי - מוסלם
إمساكية شهر رمضان	מועדי הצום ברמדן
كل عام وأنتم بخير	מועדים לשמחה
مجلس شرعى	מועצה דתית
مفتى - سماحة المفتى	מופתי
موت الصالحين	מות ישרים
موت الشهداء	מות קדושים
حلال	מותר
سواك (لتنظيف الأسنان)	מחצצה
محراب	מחראב
خطيب - واعظ	מטיף
دهرية (فى الفلسفة الإسلامية)	מטריאליזם
متصوفون	מיסטיקאים
تصوف	מיסטיקה
تبشير (فى النصرانية)	מיסיון
مبشر	מיסיונר
ملاك - ملك	מלאך

ملك الموت	מלאך המוות
جهاد - حرب دينية	מלחמת מצווה
جهاد فى سبيل الله	מלחמת קודש
ملك الملوك (سبحانه وتعالى)	מלך המלכים
الملك الأعلى	מלך עליון
ملكوت السماء	מלכות השמים
جزية	מס גולגולת
مسجد - جامع	מסגד
طريقة صوفية	מסדר הדרווישים
طريقة صوفية	מסדר צופי
فريضة	מצווה
نهى (جمعها نواهى)	מצוות אל תעשה
فرائض دينية عملية	מצוות מעשיות
أمر (جمعها أوامر)	מצוות עשה
عمامة	מצנפת
الصحابة	מקורבי הנביא
لعب الميسر	משחקי הגורל
مغزى دينى	משמעות דתית
شروع إسلامى	משפט מוסלמי
معتدل	מתון
مصلى	מתפלל
يصلى فى خشوع	מתפלל בדבקות
الأمين العام لشئون البر والإحسان	נאמן ציבורי לענייני צדקה
نبوءة - وحى - إلهام	נבואה
نبي	נביא
نبي الحق	נביא אמת
نبي كذاب	נביא שקר
نذر - نذور	נדר (נדרים)
نصرانى - مسيحي	נוצרי

حاد عن الصراط المستقيم	נטה מהדרך הישרה
قص الأظافر	נטילת ציפרונים
خر ساجدا	נפל על פניו
خالد - سرمدى - أبدي	נצחי
صمدية - خلود	נצחיות
أسكنه الله فسيح جناته	נשמתו עדן
تسامح ديني	סבלנות דתית
سجد	סגד
سجود	סגידה
تاجر رقيق	סוחר עבדים
سنة	סונה
سنة (جمع سنى)	סונים
سورة (من القرآن الكريم)	סורה
سورة البقرة	סורת - הפרה
سورة الفتحه	סורת - הפתיחה
سماحة - تسامح	סלחנות
سحور (وجبة ما قبل الصيام)	סעודה מפסקת
كتاب القرآن	ספר הקוראן
رجم	סקילה
عبد	עבד
عبد الله	עבד את אלוהים
وثنية - عبادة الأصنام	עבודה זרה
حاج - زائر للأماكن المقدسة	עולה רגל
موسم الحج	עונת העלייה לרגל
مصلی النساء	עזרת הנשים
عليه السلام	עליו השלום
حج - زيارة للأماكن المقدسة	עלייה לרגל
أهل الكتاب	עם הספר
وثنية - عبادة الأصنام	פגניות

عبادة - شعائر دينية	פולחן
تعدد الزوجات	פוליגמייה
أصولى - متمسك بالدين	פונדמנטאלי
أصولية - تمسك بالدين	פונדמנטאליזם
مفتى	פוסק
معتزلة (فلسفة إسلامية)	פורשים
معفى	פטור
مؤمن بالقضاء والقدر	פטליסט
تفسير القرآن	פירוש הקוראן
آية	פסוק
فتوى	פסוקה
آيات من القرآن	פסוקים מהקוראן
افتاء - إصدار فتوى	פסיקה
صنم	פסל
أفتى	פסק הלכה
كسوة الكعبة	פרוכת הכעבה
ناسك - زاهد - متبتل	פרוש
ماقبل الإسلام	פרי-איסלמי
صيام	צום
صيام تطوع	צום רשות
متعبد - كثير الصلاة = حاج	צליין
حجاب (المرأة المسلمة)	צעף
مئذنة	צריח
قاضى	קאדי
آذان	קריאה לתפילה
شيخ طريقة	ראש מסדר
رجم إبليس	רגימת השטן
رحيم	רחמני
تعدد الزوجات	ריבוי נשים

رب العالمين	ריבון העולם
سعى (فى الحج والعمرة)	ריצה
منقبة - محجبة	רעולת פנים
اصلاح دينى	רפורמה דתית
سبحان الله	שבח לאל
سواء السبيل	שביל הזהב
أفطار (الصائم)	שבירת הצום
اعتق العبد	שחרר את העבד
الحضرة الإلهية	שכינה
ثواب وعقاب	שכר ועונש
رسول الله	שליח אללה
تمسك بالفرائض	שמירת מצוות
سفك الدماء (إراقة الدماء)	שפיכת דמים
ضال (ضالون)	תועה (תועים)
بعث - نشور - قيامة	תחייה
حركة دينية	תנועה דתית
صوم تطوعى	תענית נדבה
صلاة الجماعة	תפילה בציבור
صلاة الفجر	תפילה השחר
عليه الصلاة والسلام	תפילת אללה וברכת שלומו עליו
صلاة الاستسقاء	תפילת הגשם

معجم المصطلحات الإسلامية (عربى - عبرى)

المرجع الأساسى فى الترجمة من العبرية وإليها

אברהם (עליו השלום)	إبراهيم الخليل (عليه السلام)
אחרון הנביאים	آخر الأنبياء
ברכות השחר	أدعية الفجر
קריאה לתפילה	آذان للصلاة
המיר את הדת	ارتد عن الدين
אורתודוקסי	أرثوذكسي
נשמתו עדין	أسكنه الله فسيح جناته
איסלאם (איסלאם)	إسلام
אסלאמי	إسلامي
רפורמה דתית	اصلاح ديني
חוקי הדת	أصول الدين
פונדמנטאלי	أصولي
פונדמנטאליזם	أصولية
שחרר את העבד	اعتق العبد
הסתגרות - התבודדות	اعتكاف
פסיקה	افتاء
פסק הלכה	أفتي
שבירת הצום - הפסקת הצום	افطار (الصائم)
כפייה דתית	إكراه ديني
אתאיזם	إلحاد
אתאיזם	هرطقة
אמאם	إمام
בעל תפלה	إمام المصلين
מצוות עשה	أمر (جمعها أوامر)
מועדי הצום ברמדן	إمساكية شهر رمضان
אמיר	أمير
אמיר המאמינים	أمير المؤمنين
נאמן ציבורי לענייני צדקה	الأمين العام لشئون البر والإحسان

כפר בעיקר	انكر وجود الله
אנשי החסות	أهل الذمة
עם הספר	أهل الكتاب
גילולים	أوثان
פסלים	أصنام
פסוקים מהקוראן	آيات من القرآن
פסוק	آية
אמונה	عقيدة
אמונה	إيمان
גורליות	إيمان بالقضاء والقدر
איוב (עליו השלום)	أيوب (عليه السلام)
התחלת הצום ברמדן	بدء الصيام فى رمضان
תחייה	بعث - نشور
תחייה	قيامة
חוזר בתשובה	تائب
חזר בתשובה	تاب وأتاب
סוחר עבדים	تاجر رقيق
אסלם - התאסלם	أسلم
התגלות אלוהית	تجلى إلهى
איסור והיתר	تحريم وتحليل
התנזרות	زهد
סבלנות דתית	تسامح دينى
מיסטיקה	تصوف
ריבוי נשים - פוליגמייה	تعدد الزوجات
פירוש הקוראן	تفسير القرآن
יראת האל	تقوى الله
הלוח המוסלמי	التقويم الهجرى
אינדוקטרינציה	تلقين العقيدة
שמירת מצוות	تمسك بالفرائض

דבק בעקרונות הדת	تمسك بأهداب الدين
מיסיון	تنصير
יחוד אללה	توحيد الله
מונותאיזם	توحيد
הטהר	توضأ
טהרה בחול	تيمم
שכר ועונש	ثواب وعقاب
ג'אהליה	جاهلية
הר ערפאת	جبل عرفات
מס גולגולת	جزية
ירום הודו	جل جلاله
חיי אישות	جماع
גן עדן	جنة عدن
מלחמת מצווה - מלחמת קודש	جهاد
גיהנום	جهنم
עולה רגל	حاج
חאג'	حاج (من أدى فريضة الحج)
נטה מהדרך הישרה	حاد عن الصراط المستقيم
עלייה לרגל	حج
עלייה לרגל	عمرة
צעף	حجاب (المرأة المسلمة)
האבן השחורה	الحجر الأسود
אסור	حرام
תנועה דתית	حركة دينية
אסר עליו	حرم عليه
חופש דת	حرية العبادة
אינדיבידואליזם	حرية فردية
הטפת מוסר	حض على التمسك بالأخلاق
שכינה	الحضرة الإلهية

מותר	حلال
נצחי	أبدى
ברית -מילה	ختان
נפל על פניו	خر ساجدا
דחילו	خشوع
דרשת יום ששי	خطبة الجمعة
דרשה	خطبة دينية - موعظة
דרשה	خطبة فى مسجد
מטיף	خطيب (فى مسجد)
כליפות	خلافة إسلامية
ח'ליף - כליף	خليفة (المسلمين)
העולם הבא	الدار الآخرة
ברכה	دعاء
ברכה	بركة
טמא	نجس
מטריאליזם	دهرية (فى الفلسفة الإسلامية)
אמונת -היחוד	ديانة التوحيد
דת (דתות)	دين (أديان)
דתי	دينى - متدين
ד'ימי	ذمى (من أهل الذمة)
ריבון העולם	رب العالمين
חכמי הדת	رجال الدين
סקילה	رجم
רגימת השטן	رجم إبليس
הרחמן	الرحمن
הרחום	الرحيم
רחמני	رحيم
יעוד נבואי	رسالة نبوية
שליח אללה	رسول الله

כרע	ركع
בריכה	ركوع
זכאת (צדקה)	زكاة
בית - הסקילה	ساحة الرجم
הלך בדרך הישר	سار على النهج القويم
שבח לאל	سبحان الله
סגד	سجد
השתחוות - סגידה	سجود
ארוחה מפסקת	سحور (للصيام)
סעודה מפסקת	سحور (وجبة ما قبل الصيام)
ריצה	سعى (فى الحج والعمرة)
שפיכת דמים	سفك الدماء
סלחנות	سماحة
סלחנות	تسامح
בירך	سمى - قال بسم الله
סונה	سنة
סונים	سنة (جمع سنى)
שביל הזהב	سواء السبيل
מחצצה	سواك (لتنظيف الأسنان)
סורה	سورة (من القرآن الكريم)
סורת - הפרה	سورة البقرة
סורת - הפתיחה	سورة الفتحة
משפט מוסלמי	شرع إسلامى
ליטורגי	شعائرى
אמונות טפלות	شعوذات
חלל	شهيد
ראש מסדר	شيخ طريقة
מקורבי הנביא	الصحابه
איש - אלוהים	صفى الله

תפילת הגשם	صلاة الاستسقاء
תפילה בציבור	صلاة الجماعة
תפילה השחר	صلاة الفجر
התפלל בדחילו	صلى فى خشوع
נצחיות	صمدية
נצחיות	خلود
חולל נסים	صنع معجزات
פסל	صنم
תענית נדבה - צום רשות	صوم تطوعى
צום	صيام
תועה (תועים)	ضال (ضالون)
מסדר הדרווישים - מסדר צופי	طريقة صوفية
ליטורגיה	شعائر دينية
טוהרה	طهارة
הקפת הכעבה	طواف حول الكعبة
פולחן	عبادة - شعائر دينية
עבד	عبد
עבד אללה	عبد الله
כוון הלב	عقد النية
דוגמטיזם	عقيدية
דיני ירושות	علم المواريث
חכמת היהדות	العلوم اليهودية
עליו השלום	عليه السلام
תפילת אללה וברכת שלומו עליו	عليه الصلاة والسلام
מצנפת	عمامة
השגחה עליונה	عناية إلهية
חג	عيد (مفرد أعياد)
אדחא (חג) - חג הקורבן	عيد الأضحى
החג הקטן	العيد الصغير

חג הפיטר (הפסקת הצום)	عيد الفطر
גילוי עריות	غشيان المحارم
החליף את דתו	غير دينه
הלכות פסוקות	فتاوى
פסוקה	فتوى
חוות דעת דתית	رأى دينى
מצוות מעשיות	فرائض دينية عملية
מצווה	فريضة
הלכה	فقهه - شريعة
הלכה מוסלמית	فقه إسلامى
הלכי	فقهى
קאדי	قاضى
בירך על המוגמר	قال : تم بعونه تعالى
כיפת הסלע	قبة الصخرة (فى الحرم القدسى)
כוון התפלה	قبلة الصلاة
אלקוראן	القرآن
נטילת ציפרונים	قص الأظافر
כופר	كافر
פרוכת הכעבה	كسوة الكعبة
כעבה	كعبة
כופר	ديّة
כפרה	كفارة
כיפר על עבירותיו	كفر عن خطاياہ
מועדים לשמחה	كل عام وأنتم بخير
משחק הזרד	لعب الميسر
משחקי הגורל	لعب الميسر
אללה	الله
אללה מלא רחמים	الله الرحمن الرحيم
ליל הגזירה	ليلة القدر

קורא לתפילה	مؤذن
כרוז	مئذنة
מאמין	مؤمن
פטליסט	مؤمن بالقضاء والقدر
פרי-איסלמי	ماقبل الإسلام
אדוק	متدين - تقى
מיסטיקאים	متصوفون
צליין	متعبد - كثير الصلاة = حاج
לוחם מצווה	مجاهد
מועצה דתית	مجلس شرعى
מחראב	محراب
גומחת תפילה	محراب (فى المسجد)
בית-דין דתי- בית-דין שרעי	محكمة شرعية
הילולים	مدائح - تسابيح
נביא שקר	نبي كذاب
אסכולת-הלכה	مذهب فقهي
מדקלם	مرتل (للقرآن)
חידון הקוראן	مسابقة فى القرآن الكريم
מסגד	مسجد - جامع
אקצא (אלאקצא)	المسجد الأقصى
מוסלמי – מוסלם	مسلم
ספר הקוראן	المصحف الشريف
מתפלל	مصلى
עזרת הנשים	مصلى النساء
חס ושלום	معاذ الله
מתון	معتدل
פורשים	معتزلة (فلسفة إسلامية)
אות	معجزة
פטור	معفى

משמעות דתית	مغزى دينى
פוסק	مفتى
מופתי	مفتى
מבאר	مفسر
הוגי דעות מוסלמים	مفكرون إسلاميون
ברואי מעלה	الملا الأعلى
בגדי האחרים	ملايس الإحرام
מלאך	ملاك
אתאיסט	ملاحد
מלך המלכים	ملك الملوك
מלאך המוות	ملك الموت
מלכות השמים	ملكوت السماء
דוכן הדרשן	منبر الخطيب
רעולת פנים	منقبة
מות קדושים	موت الشهداء
מות ישרים	موت الصالحين
מונותאיסטי	موحد
עונת העלייה לרגל	موسم الحج
פרוש	زاهد
נבואה	نبوءة
נביא	نبي
נביא אמת	نبي الحق
חרטה	ندم
נדר (נדרים)	نذر - نذور
הורדת הקוראן	نزول القرآن
נוצרי	نصرانى
נוצרי	مسيحى
דמי כלכלה	نفقة (يدفعها الزوج لمطلقاته)
מצוות אל תעשה	نواهى

כוונה	نية
אהרון (עליו השלום)	هارون (عليه السلام)
הגירה	هجرة
דרשן	واعظ
עבודה זרה - פגניות	وثنية
יחוד האל	وحدانية الله
אשראה	وحى
התגלות	تجلى
אורקל	وحى - نبوءة
הרהורי שטן	وساوس الشيطان
ווקף	وقف - أوقف
מתפלל בדבקות	يصلى فى خشوع
יהדות	يهودية
יום הדין	يوم الدين